

▶ EURÓPAI TERÜLETI EGYÜTTMŰKÖDÉSI CSOPORTOSULÁS

A 2006-BAN LÉTREHOZOTT JOGINTÉZMÉNY EGYÉRTELMŰSÍTÉSE ÉS EGYSZERŰSÍTÉSE

A jóváhagyás elnyerése után hét évvel módosítják az Európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) szabályait, egyértelműsítéssel és egyszerűsítéssel teszik még vonzóbbá a használatát.

Jan Olbrycht az Európai Parlament rapportőre 2006-ban a következőképpen igyekezett elmagyarázni, hogy mi az az EGTC: „Egy EGTC az egy EGTC!” Ám amiről úgy gondolták, hogy rugalmasságra ad módot a tagállamoknak, mostanra kiderült, hogy nem egyértelmű.

Az EU szabályozást megvalósító nemzeti szabályok átvételkor bizonyos tagállamok a meglévő jogi testületekbe asszimilálták az EGTC-t: Franciaországban a „syndicat mixte”-be, Németországban pedig a „Zweckverband”-ba (mindkettő köztestület), illetve valamilyen, a magánjog hatálya alá eső nonprofit társulásba stb. A módosított szabályozás továbbra is nyitva hagyja a választás lehetőségét annak tekintetében, hogy közjogi vagy magánjogi státuszt kapjon-e az EGTC. De mi a helyzet azzal a legalább 35 EGTC-vel, amely már működik⁽¹⁾ 19 tagállamra kiterjedően, több mint 650 helyi és regionális hatóságot és testületet foglal magában, és amely nagyjából 30 millió, határ menti régióban élő európai polgár életére van hatással.

Egy jogintézmény az országosnál alacsonyabb szintű hatóságok és testületek számára

A tagállamok és a központi hatóságok a szuverenitás elvén működhetnek együtt egymással. A regionális és helyi hatóságok vagy más köztestületek egy-egy tagállamon belül működhetnek együtt: a helyi hatóságok kialakíthatnak egy közös testületet a közösségi közlekedés, a hulladék, az energia, a víz, a kultúra stb. ügyének kezelésére. Az EGTC szabályozásának egyszerű a kiindulópontja: ha valamire az országosnál alacsonyabb szintű testületeknek általában joguk van az országukon belül, akkor arra jogosultnak kell lenniük a határokon átvélően

is az Európai Unión belül. Az ilyen együttműködésnek teljesen szokványosnak kellene lennie egy unióban, 20 évvel az egységes piac bevezetését követően. 1980-ban az Európa Tanács javaslatot tett az európai területek és hatóságok közötti transznacionális együttműködés konvenciójára⁽²⁾, de számos tagállam nem ratifikálta a vonatkozó konvenciót vagy három további protokollját, illetve két-három oldalú egyezményeket kötött a szomszédaival. Az EGTC szabályozás átdolgozásával, amelyet jelentős részében elfogadtak a közös törvényhozók, az ilyen együttműködés kifejezetten lehetségessé válik az EU külső határain kívül is: például Franciaország és Svájc között, távol elhelyezkedő régiók és szomszédai (harmadik országok, illetve tengerentúli országok és területek között), illetve Lengyelország, Litvánia és Kalinyingrad között.

Gyorsabb és egyszerűbb jóváhagyási mechanizmus

Egyes tagállamok mégis külpolitikának tekintik az ilyen együttműködést (legyen az akár az Európai Unión belüli is), és ragaszkodtak egy bonyolult jóváhagyási eljáráshoz. Ezzel messze túllépték azt a három hónapos határidőt, amely egy szervezet/testület EGTC-ben való részvételének, illetve a konvencióknak és a statútumoknak az engedélyezésére rendelkezésre áll. Az átdolgozás eredményeképpen hat hónapos lett ez az időszak, és ha egy tagállam nem küldi el indokokkal alátámasztott kifogásait, akkor a jóváhagyás hallgatólagoosan megadottnak minősül. Ez azonban nem érvényes azokra a tagállamokra, ahol jogi testületként jegyzik be az EGTC-t.

Egy másik fontos egyértelműsítés a statútumokat érinti, más szóval a belső gyakorlati működési szabályokat lefektető dokumentumokat. A tagállamok korábban teljes egészében vizsgálhatták a statútumokat a konvencióval együtt. Mostantól csak azt jogosultak vizsgálni, hogy a statútumok összhangban vannak-e a konvencióval (az alapító okirattal). Egyszerűbb jóváhagyási folyamatot alakítottak ki bizonyos helyzetekre, ha egy már jóváhagyott konvenciót csak új tagok befogadása miatt módosítanak.

(1) 2013 júliusának elején a Régiók Bizottsága 37 már létező EGTC-ről tudott:

<https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Register/Pages/welcome.aspx>

(2) <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?CL=FRE&NT=106>

▶ Európai területi együttműködési csoportosulások

■ Lille-Kortrijk-Tournai	■ ZASNET
■ Ister-Granum	■ INTERREG Programme Grande Région
■ Galicia-Norte de Portugal	■ Eurodistrikt Saarmoselle/ Eurodistrict Saarmoselle
■ Amphictyony/ AMΦΙΚΤΥΟΝΙΑ / Anfizionia	■ Abaúj az Abaújban
■ UTTS	■ Pons Danubii
■ Karst Bodva	■ Bánát-Triplex Confinium
■ Duero-Douro	■ Linieland van Waas en Hulst
■ West-Vlaanderen/ Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale	■ Arrabona
■ ArchiMed	■ Euroregion Tiroł – Alto Adige – Trentino
■ Eurodistrict Strasbourg-Ortenau/ Eurodistrikts Strasbourg-Ortenau	■ Gorizia – Nova Gorica – ŠempeterVrtojba
■ Hôpital Transfrontalier de la Cerdagne/Hospital Transfrontarar de la Cerdanya	■ Espacio Portalet
■ Eurorégion Pyrénées-Méditerranée/ Eurorégion Pirineos-Mediterráneo/ Euroregió Pirineus Mediterrània	■ Pirineus-Cerdanya
	■ Rába-Duna-Vág
	■ Euroregión Aquitaine-Euskadi

Az EGTC-k szélesebb hatóköre

Az átdolgozások világosabbá teszik, hogy az EGTC jogintézménye a területi együttműködés lehetővé tételét és elősegítését szolgálja, illetve konkrét területi együttműködési tevékenységek kivitelezésére ad módot elsősorban – de nem kizárólag – az Európai Területi Együttműködés célkitűzéseinek jegyében. A Régiók Bizottsága a következőképpen fogalmazott: „Az EGTC felkínálja annak lehetőségét, hogy különféle intézményi szinteket foglaljanak egy egységes együttműködő struktúrába, ezáltal a többszintű kormányzás új formái előtt nyit teret, aminek köszönhetően Európa regionális és helyi hatóságai hajtóerővé válhatnak az Európai Unió politikájának kialakításában és megvalósításában, ez pedig hozzájárul az európai közigazgatás nyitottabbá, demokratikusabbá, elszámoltathatóbbá, átláthatóbbá és nagyobb mértékben részvételi alapúvá tételéhez.”

Ez idáig csak egyetlen olyan EGTC-t alakítottak ki, amely irányító hatósága egy ETE-programnak (Grande Région – határmenti együttműködés Luxemburg körül). Egy részük hálózatokkal kapcsolatos, mások belső határok körüli kisebb-nagyobb területeket fed le. Ezek a területek közös stratégiát dolgoznak ki, majd különféle ETE-programok vagy más, együttműködést megkövetelő EU-programok egyes projektjeiben való jelentkezésre használják fel ezt a szervezetet (például Life+ vagy Erasmus – vállalkozóknak). A jövőben az EGTC-k egy-egy program egy részének megvalósítására is jogosultak, legyen az akár ETE, akár régióközi együttműködés a Befektetés a növekedés és a munkahelyek érdekében (Investment for Growth and Jobs (IGJ)) cél jegyében, vagy akár mindkettő (például egy integrált területi beruházás vagy egy közös akcióterv megvalósítása, amely a közigazgatás terén az ETE-től, az infrastrukturális és az emberi beruházások terén az IGJ-től kap támogatást).

Egyértelműbb megvalósítási szabályok

Az EGTC-k ezentúl kialakíthatnak és irányíthatnak infrastruktúrát és szolgáltatásokat. Ebben az összefüggésben az EGTC közgyűlése meghatározhatja egy gazdasági szempontból közérdeklő infrastruktúra vagy szolgáltatás használati feltételeit, valamint a használói által fizetendő tarifákat és árakat. Az ezekre a tevékenységekre vonatkozó szabályokat a konvenció fogja felsorolni, így a használók számára átláthatóbbak lesznek a jogi viszonyok.

Az EGTC-k egy részének felállítását a személyzetükkel kapcsolatos jogi problémák késleltették, és egyes EGTC-ek saját személyzet nélkül hozták létre. A módosító szabályozáshoz csatolt közös nyilatkozat fogja tisztázni, hogy minek a kialakítására jogosultak az EGTC-k a konvenciójukban. A kiindulópont az EGTC saját választása. A konvencióban lefektetett választási lehetőségek alapján az EGTC személyzetének egyes tagjai továbbra is szabadon választhatnak a felkínált lehetőségek közül: magánjogi vagy közjogi státusz, amely alapvetően annak az országnak a jogszabályait jelenti, amelyben a munkatárs a munkáját végzi, függetlenül az EGTC bejegyzésének helyétől. Az EGTC fontosabb szerepet kap a teljes jogalkotási csomagban is, és konkrét rendelkezések szerepelnek a Common Provisions Regulations és az ETC Regulations jogszabályban is, támogatva ezt a jogintézményt, amely a következő programidőszakban fogja bizonyítani a hasznát és érettségét.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

INTERACT EGTC kézikönyv:

www.interact-eu.net/news_publications/new_egtc_handbook/174/1547